

Personer lagförda för narkotikabrott

2009

RV0202

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Rättsväsende

A.2 Statistikområde

För brott lagförda personer

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott ingår i statistiken över personer lagförda för brott, som i sin tur är en del av den officiella statistiken inom rättsväsendet som behandlar statistik om brott och brottslingar (Kriminalstatistik).

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Adress: Box 1386, 111 93 Stockholm

Kontaktperson: Louise Ekström

Telefon: 08-401 87 23

Telefax: 08-411 90 75

E-post: Louise.ekstrom@bra.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Adress: Box 1386, 111 93 Stockholm

Kontaktperson: Louise Ekström

Telefon: 08-401 87 23

Telefax: 08-411 90 75

E-post: Louise.ekstrom@bra.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Utlämning av uppgifter, som är nödvändiga för framställningen av rättsstatistiken regleras i förordning (1970:517) om rättsväsendets informationssystem, förordning (1971:933) om rättsstatistiken, strafföreläggandekungörelsen (1970:60), ordningsbotskungörelsen (1968:199) samt polisdatalagen (1998:622). Enligt förordning (1987:85) om underrättelse till Brottsförebyggande rådet om domar i mål om ansvar för brottsligt förfarande med narkotika skall domstolen så snart som möjligt sända ett exemplar av domen till Brottsförebyggande rådet.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslag (2009:400).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda

regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Uppgifterna i personregistret skall gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål enligt 19 § lag om den officiella statistiken (2001:99). Gallring av papperskopior av domar som sänds till Brå sker ett år efter publicering enligt gallringsbeslut (RA-MS 2003:29) från Riksarkivet.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering berör statistiken över personer lagförda för narkotikabrott.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken över personer lagförda för narkotikabrott är att belysa strukturen, omfattningen och utvecklingen av den narkotikabrottslighet som kan konstateras genom lagföringsbeslut, det vill säga domslut, godkända strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse. Statistiken skall även ge en bild av påföljdernas inriktning och omfattning. Statistiken redovisar dessutom hur lagföringsbesluten fördelar sig efter den lagfördes ålder och kön och samt olika regionala indelningar baserat på var lagföringsbeslutet fattades. Förutom de uppgifter som finns i statistiken över lagförda personer kodas också uppgifter om typ av gärning, typ av preparat och vikt manuellt för narkotikastatistiken.

Statistik över personer lagförda för narkotikabrott har förts årligen sedan 1975. Statistiska centralbyrån (SCB) (tidigare tabellverket) skötte produktionen av statistiken fram till 1995 års statistik. Därefter tog Brå över ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning och statistikrutiner. Detta bland annat har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid (se avsnitt 4.1 Jämförbarhet över tid).

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott har många olika användare och användningsområden:

- Justitiedepartementet, Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren, Domstolsverket, Kriminalvårdsstyrelsen, Migrationsverket, Skatteverket, Naturvårdsverket, Socialstyrelsen: vid planering och uppföljning av den egna verksamheten.
- Justitie- och lagutskottet: som underlag vid utskottens behandling av propositioner och motioner.
- Brottsförebyggande rådet, kommittéer, utredningar, kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet: som underlag för forsknings- och utredningsarbete.

Massmedier, allmänhet, m.fl.: allmän information om lagföringsbeslut avseende narkotikabrott.

A.12 Uppläggning och genomförande

Narkotikastatistiken är en totalundersökning. Underlaget bygger på de uppgifter som registreras vid åklagarmyndigheter och domstolar. Rikspolisstyrelsen (RPS) handhar leveransen av uppgifter om domar till Brå. Uppgifterna om tingsrättsdomar skickas till RPS på elektronisk väg via domstolarnas ärendehanteringssystem (Vera), samt när det gäller överrättsdomar på papperskopior. RPS samlar in uppgifterna och levererar dessa vidare till Brå på elektronisk väg en gång i månaden.

Uppgifter om meddelade åtalsunderlåtelse och godkända strafförelägganden levereras dagligen från åklagarnas ärendehanteringssystem Cåbra.

Domstolarna skickar papperskopior eller pdf-filer på alla narkotikadomar till Brå varifrån uppgifter om typ av gärning, typ av preparat och vikt eller mängd kodas manuellt.

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott framställs var tredje år under perioden maj till september månad efter redovisningsårets utgång.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inom rättsväsendet pågår ett omfattande utvecklingsarbete av de system från vilka grunduppgifter hämtas till produktionen av lagförings- och narkotikastatistiken. Under de närmaste åren kommer flertalet av de system som i dag levererar uppgifter till Brå att bytas ut.

Senast den 1 januari 2012 planeras uppgifter om domar och domslut att levereras direkt till Brå på elektronisk väg från domstolarnas verksamhetsstöd Vera.

Under våren 2011 planeras uppgifter om godkända strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse att levereras via en ny version (2.0) av Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. I den nya versionen kommer flera misstankar kunna kopplas till en och samma gärning. Förändringen bedöms inte påverka antalet beslut om strafförelägganden eller åtalsunderlåtelse.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Se punkt A.10 Syfte och historik

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Narkotikastatistiken innehåller uppgifter om lagföringsbeslut avseende narkotikabrott. Huvudsakligen redovisas antalsberäkningar av lagföringsbesluten uppdelat efter olika variabler, exempelvis påföljd, fängelse tidens längd, kön och ålder. Dessutom kodas uppgifter om typ av gärning, typ av preparat och vikt eller mängd baserat på uppgifter i domarna. Statistiken produceras sedan 2006 vart tredje år.

1.1.1 Objekt och population

Narkotikastatistiken som ingår i lagföringsregistret innehåller uppgifter om samtliga fällande domar/domslut, godkända strafförelägganden och utfärdade åtalsunderlåtelse i Sverige (totalundersökning).

Med lagföringsbeslut (ofta kallat lagföring) avses varje tillfälle som en person blivit lagförd under ett kalenderår. Lagföringar omfattar fällande domslut i tingsrätten, godkända strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse. I varje lagföringsbeslut kan det förekomma ett eller flera brott för vilka personen befunnits skyldig. Detta oobjekt klassa ett lagfört brott, eller i narkotikastatistiken, ett lagfört narkotikabrott.

Lagförda personer, som används i vissa tabeller, innebär att varje person, som lagförts under ett kalenderår, oavsett antalet gånger och antalet brott, endast redovisas en gång.

I narkotikastatistiken finns det framför allt tre olika populationer för vilket statistik redovisas:

Samtliga lagföringsbeslut med *huvudbrott narkotikabrott*

Samtliga lagföringsbeslut där *något brott i lagföringen är narkotikabrott*

Samtliga preparat i lagförda narkotikabrott.

Brottsredovisningen omfattar narkotikabrott, det vill säga brott mot narkotikastrafflagen och brott mot lag om straff för smuggling avseende narkotikasmuggling.

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott redovisas som fullbordade brott.

Ett domslut innehåller ofta flera påföljder för ett flertal brott, som en eller flera gärningspersoner döms för. Endast i ett fåtal fall finns en direkt koppling mellan en viss brottstyp och en viss påföljd. Detta medför svårigheter vid redovisningen av uppgifterna. Problemet har lösts genom att brotts- och påföljdsredovisningen i de flesta fall sker efter huvudbrott och huvudpåföljd. Om en lagföring avser brott mot flera lagrum redovisas det brott, som har det strängaste straffet i sin straffskala, som huvudbrott. I de fall lagföringen gäller flera brott med samma straffskala, väljs slumpmässigt ett av dessa brott som huvudbrott.

Påföljdsredovisningen sker efter huvudpåföljdsprincipen. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder, redovisas som regel den mest ingripande påföljden som huvudpåföljd. I cirka en procent av domarna finns referenser angivna mellan brott och påföljd. I dessa fall redovisas den påföljd som huvudbrottet lett till som huvudpåföljd, även om det i domen finns en mer ingripande påföljd.

Domslut i tingsrätt

Med domslut i tingsrätt avses fällande domslut i brottmål (frikännande ingår således inte i redovisningen). Med domslut avses varje enskild individ som befunnits skyldig till brott i en och samma dom. Samtliga brottmålpåföljder redovisas, liksom tillämping av fri från påföljd (34 kap. 1 § 1 p. BrB och 30 kap. 6 § BrB) och påföljdseftergift (29 kap. 6 § BrB).

I statistiken redovisas enbart domslut från första instans (tingsrätt). Detta innebär till exempel att en person som dömts av tingsrätten, men frikänts av hovrätten, kommer att redovisas som dömd i statistiken.

Meddelade åtalsunderlåtelse

Med åtalsunderlåtelse avses de beslut som innebär att en person inte åtalas enligt 20 kap. 7 § rättegångsbalken (RB), lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) och lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Godkända strafförelägganden

Med strafföreläggande avses böter och/eller villkorlig dom som utfärdas av åklagaren beträffande brott för vilket det inte finns föreskrivet svårare straff än böter (dock ej normerande böter). Enbart de strafförelägganden som godkänts av den förelagde redovisas.

1.1.2 Variabler

Nedan följer en lista på de variabler som används i den officiella statistiken över personer lagförda för narkotikabrott:

Geografiska variabler:

Län

Straffrättsliga variabler:

Brott

Typ av gärning

Lagföringstyp

Skäl för beslut om åtalsunderlåtelse

Påföljd

Fängelseledens längd

År då brottet är begånget

Personella variabler:

Kön

Ålder vid lagföringsbeslutet

Narkotikarelaterade variabler:

Typ av preparat

Preparatets vikt eller mängd

•

1.1.3 Statistiska mått

Narkotikastatistiken redovisas efter antal lagföringsbeslut uppdelade efter olika redovisningsvariabler.

Procent används för att beräkna totala andelen av en viss företeelse.

Aritmetiskt medelvärde används för beräkning av genomsnittlig utdömd fängelseled under ett kalenderår för olika typer av brott samt totalt sett (livstidsdömda räknas ej med vid beräkning av medelvärden).

1.1.4 Redovisningsgrupper

I narkotikastatistiken finns endast två redovisningsgrupper (delpopulationer) utöver de tabeller som redovisar hela populationerna. Dessa är gruppen lagföringsbeslut mot män respektive lagföringsbeslut mot kvinnor.

1.1.5 Referenstider

Statistik över personer lagförda för narkotikabrott ges ut vart tredje år. Referensperioden är ett givet kalenderår under vilket lagföringsbeslutet har fattats. Detta innebär att brottstillfället kan ligga före referensperioden.

1.2 Fullständighet

Se punkt 2.2.2 Ramtäckning

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott utgör en totalundersökning. Statistikens tillförlitlighet och jämförbarhet över tid påverkas av olika faktorer.

Det är framför allt vid registrering och bearbetningen av uppgifterna som felaktigheter kan uppstå. Kontroller genomförs regelbundet för att minimera dessa fel. Bortfallet utgörs främst av de ärenden som inte har levererats till Brå när statistiken framställs.

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken över personer lagförda för narkotikabrott redovisas endast de brott som kommit till rättsväsendets kännedom. Statistiken avser inte att mäta den faktiska brottsligheten, utan den brottslighet som kan konstateras genom fällande domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse.

2.2.1 Urval

Totalundersökning för samtliga lagföringsbeslut avseende narkotikabrott.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen och målpopulationen är i denna undersökning densamma, varför ramtäckningen inte bedöms påverka statistiken negativt.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna om personer lagförda för narkotikabrott bygger på de uppgifter som åklagarna och domstolarna registrerar i sina system. I statistiken förekommer felklassificeringar orsakade av skrivfel, felbedömningar med mera.

De uppgifter som ligger till grund för narkotikastatistiken granskas löpande då de inkommer till Brå för att upptäcka felaktigheter och korrigera dessa.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallet av lagföringar utgörs främst av de ärenden som inte har levererats till Brå när statistiken framställs. Efter att alla domar är inkodade görs en bortfallsuppföljning varpå de domar som saknar uppgifter om typ av gärning, typ av preparat och vikt eller mängd beställs från domstolarna. Efter att dessa skickats till Brå och kodats in görs återigen en bortfallskörning. Bortfallet brukar vara omkring 0,50,8 %. Detta bortfall berör endast de tabeller som redovisar typ av gärning, typ av preparat och/eller vikt eller mängd. Från och med statistiken för år 2009 kommer även bortfallet i dessa variabler att publiceras i resultatet.

2.2.5 Bearbetning

Tillförlitligheten i materialet är beroende av att uppgifterna som levereras till Brå är riktiga och fullständiga. Fel som uppstår i samband med hanteringen beror bland annat på felkryddningar, på att ofullständiga uppgifter lämnats in eller att den optiska avläsningen inte har fungerat.

Den största felkällan i narkotikastatistiken är den kodning som görs manuellt vid Brå. Tidigare forskning (Biemer och Lyberg 2003) har visat att det inte är ovanligt med fel i storleksordningen 20 % av de inkodade uppgifterna. För att minimera denna felkälla har, från och med 2009 års statistik, ett slumpmässigt urval löpande kontrollkodats. Detta har skett genom oberoende kontrollkodning och detta material har använts som underlag för att uppskatta bearbetningsfelets storlek i kodningen. Följande resultat beskriver det uppskattade kodningsfelet för respektive kodad variabel:

	Uppskattad felprocent	Konfidensintervall (95 %)	
Fel avseende gärning	2,6 %	0,8 %	4,4 %
Fel avseende preparat	1,3 %	0,1 %	2,5 %
Fel avseende vikt/mängd	3,0 %	1,0 %	4,9 %

2.2.6 Modellantaganden

Används ej.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Finns inte.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvens: narkotikastatistiken över lagförda personer framställs vart tredje år och avser alla lagföringsbeslut gällande narkotikabrott under ett kalenderår.

Publiceringsfrekvens: statistiken över personer lagförda för narkotikabrott publiceras i rapporten Narkotikastatistik som ges ut vart tredje år.

Uppgiftsinsamlingsfrekvens: statistikunderlaget avseende domar levereras till Brå månadsvis, åtalsunderlåtelse och strafförelägganden levereras dagligen. Papperskopior på domar sänds till Brå dagligen efter avkunnad dom.

3.2 Framställningstid

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott framställs under perioden maj– oktober året efter referensperiodens utgång. Under cirka fyra av dessa månader utförs kodningsarbete för de variabler som inte levereras elektroniskt (typ av gärning, typ av preparat samt vikt eller mängd).

3.3 Punktlighet

Omorganisationer och omläggningar i uppgiftslämnarnas administrativa rutiner och omläggning av Brå:s produktionssystem har tidigare orsakat störningar i produktionen och vissa förseningar av publiceringen. Under senare år har dock planerade produktionstider kunnat hållas. Årsboken Narkotikastatistik utkommer vart tredje år i oktober/november.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Verksamheten hos de olika myndigheterna inom rättsväsendet, förändras över tiden. Förändringarna kan bero på ändringar i lagstiftningen eller påföljdssystemet, omorganisationer inom rättsväsendet eller förändringar i rättsväsendets insatser, resurser eller gängse praxis. Allt detta kan påverka statistiken. Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott har förts sedan år 1975. Eftersom förändringarna inom rättsväsendet kan ha haft inverkan på statistiken är det troligt att jämförbarheten över tid påverkas mer ju längre tidsperiod som analyseras. Nedan följer en sammanställning av några förändringar inom rättsväsendet och av statistikrutiner som i större eller mindre grad har påverkat statistiken över personer lagförda för narkotikabrott.

År 1988 ändrades kodningen delvis. De mängder som redovisas från år 1988 avser den totala lagföringen medan de tidigare avsåg mängd narkotika i

huvudbrottet. Lagändringar genomfördes, som bland annat innebar att bruk av narkotika kriminaliserades.

År 1992 infördes nya regler i kodningen av narkotikabrotten. Brott som inneburit enbart varusmuggling av narkotika men där tingsrätt eller åklagarmyndighet åberopat både NSL och VSL kodades åren 1988–1991 som enbart brott mot VSL men från och med år 1992 som brott mot både NSL och VSL. Det vill säga att om en person i lagföringen var dömd både enligt NSL och VSL kodades det 1988–1991 enbart som ett brott mot VSL medan det från och med år 1992 kodas som brott mot både NSL och VSL.

År 1993 genomfördes ändringar i lagstiftningen. Bland annat skärptes straffet för bruk av narkotika.

År 1995 tog Brå över bearbetning och redovisning av narkotikastatistiken, vilket resulterade i något förändrade rutiner. Statistiken före 1995, som framställdes av SCB, skiljer sig något jämfört med statistiken efter 1995. Denna omläggning av statistikbearbetningen torde dock endast ha påverkat redovisningen marginellt.

Från och med år 1997 kan villkorlig dom, enskilt eller i kombination med böter, utfärdas genom strafföreläggande.

Åklagarna införde successivt under 1998 ett nytt redovisningssystem (Envis). Uppgifterna om strafförelägganden samlas i och med detta in av Riksåklagaren (RÅ) på elektronisk väg och sänds vidare till Brå. Den elektroniska distribueringen av data gör att tiden från det att ett strafföreläggande godkänts till att Brå får kännedom om detta förkortas. Det innebär att något fler strafförelägganden än tidigare rapporteras in innan statistiken tas ut. Skillnaderna bedöms dock vara marginella.

År 1999 gjordes en kvalitetsgranskning av statistiken över personer lagförda för narkotikabrott år 1998. Granskningen medförde förändringar som påverkar redovisningen av olika typer av gärning (bruk, innehav m.m.). Det handlar framför allt om ändrade rutiner i valet av det brott som väljs att redovisas i de fall där flera narkotikabrott förekommer i samma lagföring, med konsekvensen att något fler kombinationer av gärningar än tidigare redovisas. För en mer utförlig beskrivning se tidigare publikationen *Narkotikastatistik 1999*.

År 1999 utökades påföljdssystemet med flera nya påföljder och möjligheter till påföljds kombinationer. En första förändring gällde påföljden överlämnande till vård inom socialtjänsten där det gavs möjlighet att kombinera domen med kravet på så kallad *ungdomstjänst*. En andra nyhet för detta år var möjligheten att döma till *samhällstjänst* i samband med villkorlig dom. Tidigare fanns denna möjlighet endast i samband med dom till skyddstillsyn. Under 1999 tillkom även påföljden slutna ungdomsvård, som innebär att ungdomar under 18 år som begått allvarliga brott kan dömas till slutna ungdomsvård i stället för till fängelse.

År 2000 straffbelades all icke-medicinsk befatning med läkemedlet GHB (Gammahydroxibutyrat). Preparatet ingår därmed i narkotikastatistiken från och med detta år. I jämförelse med andra preparat år 2000 bör man beakta att narkotikaklassificeringen av GHB trädde i kraft först i februari detta år.

År 2000 gjordes en systemförändring i uppgiftsinhämtningen av åtalsunderlåtelse (se Narkotikastatistik 2000). I och med denna har åtalsunderlåtelse givits en ny definition i kriminalstatistiken. Tidigare definierades åtalsunderlåtelse efter bland annat beslutsdatum. Detta innebar att om flera åtalsunderlåtelse meddelats en person under en och samma dag, räknades dessa som *en* åtalsunderlåtelse. Efter systemförändringen definieras åtalsunderlåtelse i

stället efter ett löpnummer, vilket medför att man nu räknar besluten om åtalsunderlåtelse efter det exakta antalet, även om de meddelats på samma dag. Detta kan ha påverkat antalet för, framför allt, de ringa brotten som avser bruk av narkotika, när det gäller tabeller som inte enbart redovisar huvudbrott. De tabeller som kan ha påverkats är 1A, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 16–19.

År 2001 infördes en ny smugglingslag, lag (2000:1225) om straff för smuggling (SML). Denna lag gör det möjligt att i större utsträckning än tidigare veta vilken vara som smugglats vilket gör att redovisningen av smugglingsbrott avseende narkotika numera är mer fullständig än tidigare.

År 2003–2004 gjordes en översyn av narkotikastatistiken varpå en del tabeller togs bort ur sortimentet. Gamla program gjordes om och då upptäcktes att en av tabellerna summerade fel (tabell 19). Detta gör det svårt att jämföra denna tabell med år som ligger bakåt i tiden. Brå kan vid önskemål ta fram denna tabell för år bakåt i tiden.

År 2010 genomfördes en översyn av tabellerna till narkotikastatistiken 2009. Syftet med denna översyn var att ändra begreppet lagförda personer (bruttoredoisat) till lagföringsbeslut för att harmonisera statistiken med lagföringsstatistiken där samma förändring skedde vid publiceringen av statistiken år 2010. Vid denna översyn upptäcktes även att en tabell (tabell 21 i Narkotikastatistiken 2006) ej redovisade materialet på ett tillförlitligt sätt. Tabellen plockades därför bort ur publikationen Narkotikastatistik 2009. Vid önskemål kan Brå ta fram tabellen för tidigare år.

År 2010 gjordes även ett antal mindre förändringar för att öka sammanvändbarheten med lagföringsstatistiken. Narkotikastatistiken för 2009 är nu helt jämförbar med lagföringsstatistiken då samma population används. Dessa förändringar har påverkat jämförbarheten mellan år ytterst marginellt.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Personer lagförda för narkotikabrott kan jämföras med personer lagförda för brott i stort för att till exempel se skillnader mellan könen och utdömda påföljder.

Stora svårigheter är förenade med jämförelser av narkotikastatistiken i ett internationellt perspektiv. Statistiken påverkas av faktorer som rutiner för registrering, insamlings- och bearbetningsrutiner, lagstiftningens utformning och anmälningsbenägenhet liksom av polisens insatser, resurser och prioriteringar och arbetet vid åklagare och domstolar. En gemensam standard för internationella jämförelser saknas för närvarande.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Övrig statistik inom rättsväsendet (t.ex. anmälda brott, uppklarade brott, personer misstänkta för brott och kriminalvårdsstatistik) kan användas för att belysa brottsligheten i ett annat perspektiv.

Narkotikastatistiken är från och med 2009 helt jämförbar med lagföringsstatistiken och jämförelser mellan dessa statistikprodukter är möjligt att göra obehindrat. När det gäller statistik över anmälda och uppklarade brott och misstänkta personer är det svårare. Den bästa jämförelsen mellan de olika statistikprodukterna är att jämföra lagförda brott med brottsdeltaganden.

Ett annat sätt att belysa brottsligheten är genom så kallade offerundersökningar. I offerundersökningar tillfrågas ett urval av människor om de varit utsatta för

brott. Sådana undersökningar har utförts av SCB, Brå med flera

5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Narkotikastatistiken publiceras vart tredje år i rapporten Narkotikastatistik. Narkotikastatistik 2009 (Brå-rapport 2010:16) kostar 139 kronor exklusive moms, 147 kronor inklusive moms och kan beställas från Fritzes Kundtjänst, 106 47 Stockholm, tfn 08-598 191 90, fax 08-598 191 90, e-post order.fritzes@nj.se. Publikationen kan också hämtas hem i form av pdf-fil från Brå:s hemsida www.bra.se.

Enstaka tabeller över personer lagförda för narkotikabrott kan kostnadsfritt beställas från Brå (se avsnitt 5.5).

5.2 Presentation

Narkotikastatistik innehåller en kortare beskrivning av utvecklingen av lagföringsbesluten med avseende på påföljder, fängelse tidens längd, kön, ålder, typ av gärning, typ av preparat, vikt och mängd. Beskrivningen omfattar både text och diagram. Publikationen innehåller också en kvalitetsdeklaration och ett 20-tal tabeller. Boken omfattar cirka 76 sidor.

Utöver publikationen publiceras även ett urval av tabeller på internet.

Pressmeddelanden ges i vissa fall ut i samband med att statistiken är framställd.

5.3 Dokumentation

Dokumentationen om statistiken över lagföringsbeslut avseende narkotikabrott finns i olika typer av arbetsmaterial.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistik presenterad på annat sätt och efter andra av de variabler som lagras i databasen (se avsnitt 1.1) kan specialbeställas. Kostnaden för detta arbete uppgår till 785 kr plus moms per arbetstimme (med reservation för ändringar). Vissa uppgifter är dock sekretesskyddade, varför begäran om datauttag endast kan tillgodoses om den obligatoriska sekretessprövningen godkänns.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om statistiken och dess innehåll kan fås från

- Brå:s statistikenhet, Brå, Statistikenheten, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-401 87 53, e-post statistik@bra.se
- Brå:s statistikenhet, Charlotta Lindström, tfn 08-401 87 66, fax 08-401 87 53, e-post charlotta.lindstrom@bra.se
- Brå:s informationsenhet, Brå, Informationsenheten, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se
- Brå:s hemsida www.bra.se